

тися їх оцінювати і синтезувати при дослідженні різних проблем, не зводячи реальне життя до однієї ідеальної моделі. Студент, який одержує економічну освіту, повинен опанувати не тільки економіко-математичні методи аналізу, а й історичний досвід формування різних методів дослідження. А це можливо лише в тому випадку, якщо студенти будуть вивчати процес розвитку економічної теорії як складного інтелектуального процесу. Крім того, вивчення історії економічної думки дозволяє показати еволюцію теорії в контексті реальних економічних проблем і суперечностей практики господарювання.

Як організувати процес пізнання в дистанційній формі навчання, які теорії виділити, а яким приділити менше уваги? За допомогою яких методів і прийомів зробити процес навчання цікавим і корисним, що дозволить сформувати культурні, комунікативні та професійні компетенції в процесі дистанційного навчання? Як організувати самостійну роботу студентів? Основними формами цієї роботи є: *по-перше*, виконання студентами індивідуальних завдань, *по-друге*, проведення консультацій з досліджуваних проблем і, *по-третє*, робота з тестами. Така форма індивідуальних завдань, як реферати, є застарілою. Ті студенти, у яких відсутнє прагнення до глибокого і самостійного освоєння курсу, охоче вдаються до використання, відтворення матеріалів Інтернету.

На наш погляд, реферати можна замінити творчими завданнями, есе з різних тем і проблем курсу. Творчі завдання передбачають порівняльний аналіз поглядів економістів минулого і сьогодення на ту чи ту економічну проблему (роль грошей і кредиту, інфляцію, роль держави в економіці тощо). На думку викладачів кафедри, такий вид самостійної роботи, як есе перетворює студента з простого користувача інформацією з досліджуваної історико-економічної проблеми в суб'єкта пізнання і розв'язання цієї проблеми. При цьому важлива правильна постановка питання, формулювання теми есе.

Таким чином, з перших занять, що проводяться через дистанційне вивчення дисциплін кафедри історії та теорії господарства, студент повинен отримувати повну інформацію (з методичних матеріалів, через спілкування з викладачем) про те, які компетенції будуть формуватися при вивченні певної дисципліни, що не тільки викладач може створювати умови для отримання студентом компетенцій, а й сам студент повинен шукати такі можливості. Ми вважаємо, що студентоцентризм можна розглядати як фундаментальний принцип успішної реалізації компетентнісного підходу у КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Луцишина Ж.В.,
доктор філософії в галузі економіки,
ст. викладач кафедри вищої математики

РОЗРОБКА ТА ГАРМОНІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

Національна рамка кваліфікацій впроваджується з метою: введення європейських стандартів і принципів забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців; забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудових відносин; налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг і ринку праці; сприяння національному і міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні.

Зміна освітньої парадигми, зумовлена потребами розвитку суспільства й особистості з трансформацією переконань, утвердженням нових цінностей, широким упровадженням інформаційно-комунікаційних технологій, зміщує акценти освіти з принципу адаптивності на принцип компетентності фахівців.

Основними категоріями студентоцентрованого навчання є компетентності та результати навчання. Ці два терміни на сьогодні є ключовими у просторі вищої освіти. Основна відмінність між результатами навчання та компетентностями в тому, що перші формулюються викладачами на рівні освітньої програми, а також на рівні окремої дисципліни, результати повинні бути чітко вимірюваними, а компетентності набуваються особами, які навчаються, поступово, формуються низкою навчальних дисциплін на різних етапах даної програми, і навіть можуть починати формуватися в рамках програми одного рівня вищої освіти, а закінчувати формування на іншому, вищому рівні.

Компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців підсилює практичну орієнтованість освіти, підкреслює роль досвіду, вмінь практично реалізовувати знання, встановлюючи підпорядкованість знань умінням та акцентує увагу на результатах освіти, розглядаючи їх не як суму засвоєних відомостей, а здатність людини вирішувати життєві й професійні проблеми,

діяти в різних проблемних ситуаціях. Гармонізація компетентностей і результатів навчання розуміється як здатність до аналізу та синтезу, загальних знань, здатності до самостійного навчання, співпраці та комунікацій, цілеспрямованості, лідерських рис, організованості і здатності до планування тощо.

Освіта являє собою процес соціалізації індивіда, у ході чого відбувається становлення його здатностей до саморозвитку, пов'язаних з формуванням когнітивних, діяльнісних, комунікативних і світоглядних компетентностей. Студент повинен мати можливість розвиватися, пристосовуватися до нових форм подання знань і постійно змінюваних умов роботи, залишаючись у той же час джерелом суспільних цінностей. Кінцеві результати навчання повинні формулюватися як рівень компетентності, якого повинен досягти студент. Використання підходу на основі кінцевих результатів навчання та компетентностей повинно також передбачати зміни у методах викладання, вивчення та оцінювання, які застосовуються у програмі.

Метою освіти, як відомо, є не лише передача майбутньому спеціалісту сукупності знань, умінь і навичок у певній сфері, а й розвиток світогляду, міждисциплінарного чуття, здатності до прийняття індивідуальних креативних рішень, до самоосвіти, а також формування гуманістичних цінностей. Крім того, до особливостей компетентнісного підходу у вищій школі можна віднести: визнання компетенцій як кінцевого результату навчання та їх цілеспрямоване формування; перенесення акцентів з поінформованості суб'єктів навчання на їх уміння використовувати інформацію для вирішення практичних проблем; оцінювання рівня сформованості в студентів компетенцій як результату навчального процесу; студентоцентрована спрямованість навчання; націленість фахової підготовки на майбутнє працевлаштування випускників.

Література

1. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування // Компетентнісний підхід в сучасній освіті. Світовий досвід та українські перспективи / Н. М. Бібік // під заг. ред. Овчарук О. В. – К., 2001. – 111 с.
2. Заблоцька О. С. Компетентнісний підхід як освітня інновація: порівняльний аналіз / О. С. Заблоцька. – Режим доступу: eprints.zu.edu.ua/2473/1/63-68.pdf
3. Локшина О. І. Моніторинг рівнів досягнень компетентностей: інноваційні підходи / О. І. Локшина // Компетентнісний підхід у сучасній освіті. Світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. Овчарук О. В. – К., 2004. – С. 6–16.
4. Овчарук О. В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти / О. В. Овчарук // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К., 2004. – 111 с.
5. Онопрієнко О. В. Концептуальні засади компетентнісного підходу в сучасній освіті / О. В. Онопрієнко // Шлях освіти.

Ляпіна І.Ю.,
старший викладач кафедри інформатики та системології
Зінченко Л.А.,
вчитель-методист МО фізико-математичних дисциплін
Київського ліцею «ЕКО» №198

ЗАСТОСУВАННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ У ПРОФІЛЬНИХ ВИПУСКНИХ КЛАСАХ ЛІЦЕЮ: ВІД УЧНЕЦЕНТРИЗМУ ДО СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

Торкаючись питань проблематики трансформації освітньої діяльності та підвищення якості освіти випускників ліцеїв, гімназій і коледжів на засадах учнецентризму, як першої сходинки до студентоцентризму (адже ми бачимо в їх більшості потенційних студентів вишів), розглянемо досвід викладачів інформатики Київського ліцею ЕКО №198.

Найефективнішому розв'язанню проблем особистісно орієнтованих форм навчання інформатики та забезпечення учнів індивідуальними навчальними завданнями (наприклад у період вимушеного карантину) сприяє дистанційне навчання, яке здійснюється на основі сучасних педагогічних, інформаційних і телекомунікаційних технологій. Тут можуть бути використані різноманітні сервіси інтернет – від звичайної електронної пошти, мобільного додатку до смартфонів Viber, а в ідеалі – до дійсно спеціалізованих платформ дистанційного навчання WebCT, E-learning, Moodle та ін.